

„Nauja esatis pasaulyje“

**Francesco Cassese ir Davide Prosperi pasisakymų užrašai
Lombardijos „Comunione e Liberazione“ [Bendrystės ir išsilaisvinimo]
judėjimo suaugusiųjų metų pradžios dieną**

„Unipol Forum“, Assago (Milanas) ir vaizdo ryšiu, 2026 m. rugsėjo 12 d.

„Nauja esatis pasaulyje“

Francesco Cassese ir Davide Prosperi pasisakymų užrašai
Lombardijos „Comunione e Liberazione“ [Bendrystės ir išsilaisvinimo]
judėjimo suaugusiųjų metų pradžios dieną

„Unipol Forum“, Assago (Milanas) ir vaizdo ryšiu, 2026 m. rugsėjo 12 d.

Nusileiski, Šventoji Dvasia

Francesco Cassese.

Labas rytas visiems! Sveikiname esančius čia, Asage, taip pat tuos, kas mus stebi iš kitų septynių prisijungusių Lombardijos miestų, ir žmones, prisijungusius iš namų dėl sveikatos ar garbaus amžiaus.

Metams bėgant tėvas Giussanis atnaujino daugelį dalykų mūsų ugdymo kelyje: įvedė naujų veiklų, pakeitė kitas, kai kurių net atsisakė, kai tapo nereikalingos. Tačiau vieno dalyko jis niekada nenorėjo keisti, tarsi jis turėtų lemiamos reikšmės: Metų pradžios dienos. Ir tai verčia mane susimąstyti apie tai, kokią gilią vertę ji mums turi. Man tai visų pirma akimirka, kai naujųjų bendruomenės metų pradžioje – ruošdamiesi naujam žingsniui – sustojame ir įvertiname nueitą kelią: prisijungusius kelionės draugus, įvykius, kurie praturtino mūsų tikėjimą ir padarė jį tvirtesnį, iškilusius neatidėliotinus reikalus, kuriuos būtina spręsti. Akimirkai tarsi atsigręžiamo atgalios, kad atpažintume tai, kas mus sukūrė,

kas atvedė iki šios vietos, kad paskui galėtume toliau tęsti kelionę.

Pastaraisiais metais ne kartą nustebau užklupęs save galvojantį apie Petro ir Andriejaus žmonas: moteris, pripratusias matyti juos išplaukiančius į „jūrą“ (ežerą, kuriame vykdavo jų žvejybos veikla), žinančias, kad kiekvienas išplaukimas neapsieidavo be savų pavojų, galėjo būti ir paskutinis. Paskui staiga atsirado ir kitokie išvykimai: mat jie ėmė sekti paskui tą Nazarietį, iš pradžių tik kelias valandas, paskui dienas ir savaites, o likę tušti namai žadino jau kitokį laukimo jausmą. Ir vis dėlto, žvelgiant iš tolo matyti, kad jos galbūt geriau už visus kitus suprato to, kas vyko, didybę ir jaudinančią našta, gulusią ant tų dviejų vyrų pečių, panirusių į esaties, poelgių ir žodžių sukūrį, apėmusį visą jų gyvenimą.

Kartais pamirštame, kad ir mes esame dalis tos pačios istorijos, prasidėjusios prieš 2000 metų su tuo Nazariečiu: mes taip pat gyvename panirę Jo esatyje, Jo draugijos veiksmuose ir žodžiuose, ir šis ritmas mus užvaldo, įtraukia, nešasi su savimi. Tačiau būtent dėl

to turime žvelgti į savo patirtį su ta pačia sąmone, su kokia tos moterys žvelgė į savo vyrus, per atstumą, kuris padeda įsisąmoninti gilią viso to, kas su mumis vyksta, prasmę. Tai, ką šiandien sau užsibrėžėme, kyla ne iš mūsų visuomeninio įsipareigojimo, ne iš abstrakčių iš viršaus nuleistų vertybių taikymo, bet iš to, kad pripažįstame tai, kas jau gyvuoja mūsų patirtyje: įvykiai, kurie vyksta mūsų draugijoje – tiksliau, mūsų draugijai – ir yra tas būdas, kuriuo Viešpats mus šaukia ir veda ten, kur net negalėtume įsivaizduoti. Kiekvienas atrado savo pašaukimą: nebūtume čia, nebūtume taip gyvenę savo gyvenimo su savo šeimomis ir vaikais, jei ne šis susitikimas. Todėl norėčiau, kad padėtume vieni kitiems kartu pažvelgti į mums dovanotą naują gyvenimą, kad tai būtų žingsnis tarnaujantis kiekvieno iš mūsų ir mūsų bendruomenių kelionei.

Praėję metai mums buvo pažymėti ypatinga malone. Sausio mėnesį vykęs susitikimas su Šventuoju Tėvu mus sustiprino, padaršino ir suteikė naują postūmį visam judėjimui prisiminti atsakomybę akistatoje su savo istorija.

Tada įvyko konstitucinis referendumas, bandymas priimti sprendimą, kuris, nepaisant jo rezultatų, daugeliui iš mūsų buvo proga su nauja branda apsisvarstyti, ką reiškia esatis pasaulyje. „Beje, – sakė mums Davide susitikime su vadovais Lombardijoje, – ar ne tai būtent mus žavėjo susitikimuose su žmonėmis ar judėjimo apraiškomis? Ne krikščionybė, kurioje tikėjimas ir gyvenimas atskirti, o visapusiška krikščionybė, susijusi su istorija, su gyvenimo ir visuomenės poreikiais bei problemomis.“¹ Savo naujoje knygoje *Gyvenimo centras* tėvas Giussanis tą nusako, mano nuomone, labai

taikliu išsireiškimu: „būti viduje“. Iš tiesų jis sako: „Gimėme kad „būtume viduje“, ir tai atitinka krikščioniškąją įsikūnijimo kategoriją: Dievas atėjo į mūsų gyvenimą, įsitraukė į visą mūsų gyvenimą. Gimėme išvien su stipriu, giliu įsitraukimu į mokyklos gyvenimą – nepaisant visų kaltinimų uždaramu, integralizmu“.²

Vėliau, gegužės 14 d., atėjo ilgai laukta mūsų brangiojo tėvo Giussanio beatifikacijos ir kanonizacijos bylos diocezinio etapo pabaiga – dar viena dovana, sustiprinanti ir pagilinti dėkingumą mūsų istorijai ir Bažnyčiai. Dabar su pasitikėjimu laukiame Romoje tebevykstančio proceso baigties, kuri įvyks Viešpačiui panorėjus.

Po malonės patirtos Popiežiui apsilankius Susitikime, po to, kai pamatėme kaip visa tauta entuziastingai išskėtusi rankas pasitinka Petrą, jo tėvišką žvilgsnį ir galias žodžių prasmes, La Tuile asamblėjoje (Tarptautinėje atsakingųjų asamblėjoje, CLU ir GS komandose) – paslaptinai pratęsusioje Susitikimo įvykių liniją – patyrėme gyvenimo perviršį, mus užliejantį iš visų pusių, darbo, kuris ne mums priklauso, akivaizdybę. Šiame malonės pėdsake dar kartą išklausykime pasveikinimą, kurį Popiežius skyrė Jaunimo kaimui ir visiems ten buvusiems jaunuoliams (daugybei labai jaunų žmonių ir daugybei jaunų šeimų su jų vaikais).

Spontaniškas Šventojo Tėvo pasveikinimas Leonas XIV Jaunimo kaimė

«Ačiū! Ačiū! Ačiū, kad esate čia; ačiū už šį priėmimą ir už šį entuziazmą, tai Šventosios Dvasios ženklas!

¹ D. Prosperi, «Tendenzialmente uniti come genesi di giudizio e come azione», 2026 balandžio 21.clonline.

² L. Giussani, *Il centro della vita. Il fatto di Cristo e della sua permanenza (1971-1972)*, Rizzoli, Milano 2026, 34 p.

Paklauskite minutėlę... Prieš daugelį metų šventasis Jonas Paulius II pasakė: „Jei šiandieniniam pasauliui ko nors reikia, tai bendrystės“.

Ir šiandien galime pakartoti tuos pačius žodžius. O jei pasaulyje bus bendrystė, tai ji prasidės nuo jūsų, nuo jaunimo – jūs mokate kurti bendrystę draugystę, mokate gerbti vieni kitus, kad skleistumėte taiką. Pasauliui reikia jūsų, jūsų entuziazmo, jūsų meilės, jūsų ištikimybės.

Telaimina Dievas jus visus, būkite visada ištikimi Jėzui Kristui.³

Cassese

Tai savaimingas pasveikinimas, padiktuotas jį ir mus perpildančio entuziazmo: Susitikimas mums niekada neatrodė toks, koks buvo tą dieną. Tokius spontaniškus žodžius Popiežius tarė Susitikimo dalyviams, susidūrus su nelauktu, nenuspėjamu to Susitikimo energijos ir formos potyriu. Po to sekė jo kalba, labai turininga, gausi nuorodų į mūsų ir ne tik mūsų kelionę.

Kadangi, kaip jau minėjau, pasiūlymas kyla ne iš abstrakcijos, o iš gyvenimo, tai, kaip ir pernai, noriu užduoti Davidei klausimus, iššauktus šiais metais mums nutikusių įvykių, pradedant būtent nuo Popiežiaus vizito. Man atrodo, kad laikotarpyje, kuriuo gyvename, tai esminiai klausimai.

Pirmasis susijęs su Popiežiaus žodžiais, kuriuos ką tik girdėjome. Tas kvietimas buvo skirtas visų pirma jaunimui – žinoma, jaunesniems už mane, – tačiau iškart sujaudino ir

mane ir tebekelia man klausimų. Prašau tavęs padėti mums įsigilinti į tai, ką nurodė Popiežius: bendrystę, kuri įgyja formą draugystėje, kaip tikrojoje erdvėje, kurioje šiandien galime statydinti Bažnyčią.

Yra dar antras klausimas, kylantis iš neatidėliotino poreikio – kurį jaučiu vis stipriau – tą bendrystės patirtį paversti asmenine. Ne kaip kažkas tokio, kas lieka fone, bet kaip tai, kas įtraukia manąjį „aš“, jo sprendimą, jo laisvę. Šiuo požiūriu tėvo Giussanio komentaras išsakytas apie Dvořáko *Serenadas* mums teikia vertingų įžvalgų: tie žodžiai stebėtinai aiškiai pasako, kad žmogaus klausimas niekada nelieka pats sau vienas, bet yra priimamas ir išplečiamas į platesnį priklausymo ratą, gebantį mus lydėti išsipildymo paieškose.⁴

Žvelgiant iš šios perspektyvos, norėčiau, kad pasigilintum į tai, kaip šis platesnio priklausymo ratas įžengia į asmeninį gyvenimą: į tai, kaip mes žiūrime į dalykus, į mūsų pasirinkimus, į mūsų prisiimtas nuostatas. Nes būtent čia bendrystė liaujasi buvusi išoriniu kontekstu ir tampa išgyvenama patirtimi, gebančia kurti kelią ir atsakomybę.

Davide Prosperi

Dėkoju. Labas rytas visiems. Turiu pasakyti, kad matant šioje vietoje susirinkus tiek žmonių, širdyje kyla jaudulys ir pasigėrėjimas – mes čia išvien! Man tai yra pirmasis įrodymas, kad tai, ką vienas kitam sakysime, bus tiesa. Todėl dėkoju.

³ Leonas XIV, „Šventojo Tėvo spontaniškas pasisveikinimas su „Jaunimo kaimu““, *Susitikimas su 47-ojo „Susitikimo už tautų draugystę“ dalyviais*, 2026 m. rugpjūčio 22 d., vatican.va.

⁴ „Visas žmogaus, pavienio žmogaus, klausimas nėra paliekamas jo neviltingai vienatvei, bet yra suvokiamas ir išplečiamas, įtraukiamas į platesnę sritį, kuri praplečia jo ribas ir lydi jį ieškant išsipildymo, ieškant atsakymo. Todėl meninė išraiška, muzika, visa kultūra – tai įvykis, kurio subjektas yra žmogus, priklausantis tautai, žmogus, savyje išreiškiantis tautos sąmonę, savyje realizuojantis, įkūnijantis ir perteikiantis būdingą tos tautos bruožą.“ (L. Giussani, «L'io si ritrova in un popolo», in, *Spirito gentil*, a cura di S. Chierici e S. Giampaolo, BUR, Milano 2026, 320–321 p.).

Norėčiau pradėti nuo to, kad tavo ištarti žodžiai nusako ir mano nuostabą ir dėkingumą už tą „gyvenimo perviršį“, kurį jutome pastarosiomis savaitėmis. Tai ne mūsų nuopelnas: tai malonės dovana, visiškai nepelnyta, pradedant Šventojo Tėvo apsilankymu Susitikime. Jo ištarti žodžiai mūsų kelionei suteikė itin vertingų gairių.

Šiandien pradėdame gilintis į pagrindines jo kalbos dalis, jos padės mums atsakyti į tavo užduotus klausimus. Deja, dabar negalėsime iš karto aprėpti viso tos kalbos turtingumo, tad kviečiu jus perskaityti ir apmąstyti ją visą; tam tikslui visą tekstą rasite spalio mėnesio *Tracce* numeryje, taip pat brošiūroje, kuri netrukus bus paskelbta CL svetainėje, kad mes kaip vaikai, norintys sekti tėvo pėdomis, galėtume tam skirti visą savo dėmesį.

1. KO REIKIA PASAULIUI

Pirmiausia išklausėme popiežiaus Leono XIV kreipimąsi į susirinkusiuosius Jaunimo kaime. Popiežius pirmiausia priminė Šv. Jono Pauliaus II frazę: „Jei šiandieniniam pasauliui ko nors reikia, tai bendrystės“, o paskui pridūrė – kreipdamasis ypač į jaunimą –: „Jūs mokate kurti bendrystę per draugystę“.⁵

Žodžiai, kuriuos pakartojo Šventasis Tėvas – bendrystė ir draugystė – mums nėra vieni iš daugelio žodžių. Žodis „bendrystė“ iš tikrųjų apibūdina mūsų pašaukimą Bažnyčioje, tai yra pirmasis mus apibūdinančios koncepcijos ramstis, kaip sako tėvas Giussanis knygoje *Aš revoliucija*.⁶ Tikinčiųjų bendrystė – kurią įga-

lina Krikšto sakramentas, veiksmas, kuriuo Kristus mus pagauna ir įtraukia į save – yra Jo esaties istorijoje ir nūdienoje vieta, veidas ir ženklas. Kristaus įvykis tęsiasi istorijoje kaip mūsų bendrystės įvykis. Todėl Kristus nėra kažkas tolima, likę praeityje, kažkas palikta mūsų interpretacijai: Jis prisikėlė, Jis gyvas, Jis čia ir dabar yra per Savo kūno slėpinį, tai yra Bažnyčios slėpinį, mūsų bendrystės slėpinį, su jos konkretybe ir istoriškumu, sudarytu iš veidų, temperamentų, vardų.

Pagalvokime, ką tai pirmiausia reiškė kiekvienam mūsų: mes visi esame čia susitikimui, net jei tai pirmas kartas, kai dalyvaujame panašiam renginyje. Esame čia, nes susitikome – mokykloje, universitete, darbo vietoje, savo rajone – su žmonėmis, kurie pasikeitė, tapo žmogiškesni priklausydami Kristui, priklausydami Jo bendrijai, kaip vėliau sužinojome. Iš tikrųjų pradžioje mus tiesiog traukė tai, kaip šie žmonės gyveno, žiūrėjo į kitus ir elgėsi įvairiose situacijose, todėl vis labiau prie jų prisirišome ir po kurio laiko pradėjome savęs ir jų klausti, iš kur kyla tas jų gyvenimo kitoniškumas, kurį mes pamatėme, toks patrauklus ir pageidautinas, atskleidžiantis kažką, kas giliai sutampa su mūsų troškimu išsipildyti ir atrasti savo likimą. Girdėjome atsakymą: tave sužavėjęs kitoniškumas ne mūsų pačių nuopelnas, jis ne mūsų gebėjimų rezultatas, o Kristaus darbas. Kristaus paskatintas mūsų viduje pražysta pokytis, pasaulyje tampantis atpažįstamu ir patiriamu.

Susitikimas su Kristumi įvyksta „dabar“, susiduriant su krikščioniška bendryste. Tai susitikimas, panašus į tą, kurį patyrė An-

⁵ Leonas XIV, „Spontaniškas Šventojo Tėvo pasisveikinimas „Jaunimo kaime“, *Susitikimas su 47-ojo „Susitikimo už tautų draugystę“ dalyviais*, cit. op., *vatican.va*.

⁶ Žr. L. Giussani, *Una rivoluzione di sé. La vita come comunione (1968-1970)*, Rizzoli, Milano 2024, 246-253 p.

driejus ir Jonas sutikę Jėzų, davęs pradžia neįsivaizduojamam, neprilygstamam žmogiškam santykiui: „Aš jus pavadinau draugais“. ⁷ Bendrystė tarp mūsų, paskatinta Kristaus, yra įgyvendinama kaip „gyvenimų sampyna“, o tinkamiausias žodis jai išreikšti „yra „draugystė“ visapusiška ir pilnatviška prasme“. ⁸ Kiek kartų sakėme sau, kad judėjimas – tai draugystė, ir daugeliui iš mūsų tai išties yra tikra patirtis! „Draugystė“ yra žodžių „bendrystė“ arba „vienybė“ sinonimas, tačiau – pabrėžia Giussani – „ji suteikia sąvokoms bendrystę, bendruomenę ir vienybę visą kūną, kraują, kaulus ir galūnes, kurie egzistenciškai, faktiškai, gyvybiškai tas sąvokas išreiškia“. ⁹

Draugystė, įgaunanti kūnišką pavidalą ir egzistenciškai išreiškianti bendrystę, nepriklauso nuo to, ar kitas „man tinka“, ar yra malonus ar protingas, ar atitinka mano skonį, bet remiasi tuo, kad Dievas jį išrinko taip, kaip išrinko mane, padarė taip, kad jį atrasčiau šalia savęs, nes jis, kaip ir aš, ir kartu su manimi, yra traukiamas to paties krikščioniškojo pašaukimo, tos pačios charizmos. Daugelis čia esančių žmonių gali tai paliudyti: jei būtų priklausę nuo jų vertinimų ir simpatijų, jie niekada nebūtų susidraugavę, ir vis dėlto jie gyvena draugystėje, kurioje niekas nėra paliktas nuošalyje, draugystėje, atvira visam pasauliui. O kai taip yra, tą pastebi ir kiti.

Tėvo Giussanio judėjimas yra draugystė dėl likimo, ¹⁰ „bendra draugija, vedama likimo link“ ¹¹, gyvenanti ir daranti įtaką istorijai, nes tai draugystė! ¹² Būtent šios tikrosios bendrystės, būtent šios draugystės – kaip mums sakė Popiežius – reikia pasauliui. Nes Kristumi pagrįsta bendrystė ir draugystė yra naujo pasaulio, naujos visuomenės, naujų, žmogiškesnių santykių pradžia, kurioje tampa įmanoma meilė kiekvieno žmogaus likimui ir taika, kurioje išsilaisvinimas – visomis prasmėmis: asmenine, kultūrine, socialine, net politine – jau yra matomas, jau yra patiriamas. Būtent gyvendami krikščioniškąją bendrystę, mūsų bendrystę, nešdami ją visur, kur esame, prisidedami prie jos kūrimo, mes prisidedame prie pasaulio keitimo. Antraip, nepaisant pačių geriausių ketinimų, mes tik didinsime vargus, neatnešdami nieko naujo. Išsilaisvinimas kyla iš bendrystės su Kristumi ir tarp mūsų: bendrystė ir išsilaisvinimas.

2. NAUJA SAVIMONĖ

Paskutiniųjų rekolekcijų metu tėvas Emanuele Silanos priminė Jėzaus klausimą apaštalams: „O jūs kuo mane laikote?“ ¹³ Šis klausimas į pirmą planą iškelia būtinybę pereiti nuo prisijungimo prie judėjimo, suvokiamo kaip išorinė „aš“ struktūra, prie naujos saviemonės, kuri sutampa su tikėjimu.

⁷ Jn 15,15.

⁸ L. Giussani, *Una rivoluzione di sé. La vita come comunione (1968-1970)*, op. cit., 30 p.

⁹ *Ten pat*, 195 p.

¹⁰ „Mūsų draugystės prigimtis yra eiti likimo link, pagalba eiti likimo link.“ (L. Giussani, *Dal temperamento un metodo*, BUR, Milano 2002, 333 p.).

¹¹ L. Giussani, *L'opera del movimento. La Fraternità di Comunione e Liberazione*, Editrice Nuovo Mondo, Milano 2026, 70 ir 104 p.

¹² „Įtaką istorijai daro būtent bendruomenė kaip draugystė. [...] Tikriausias tautos vieningumas yra bendruomenė kaip draugystė. Tai pagrindinė krikščioniškos *koinonia* idėja. Ji nurodo į bendruomenę žmonių, kurie pripažįsta, kad jiems bendra yra visko, ką jie daro, prasmė, kad jiems bendra yra visko, ką jie daro, prasmė: jiems bendra yra Kristus!“ (L. Giussani, *Qui e ora. 1984-1985*, BUR, Milano 2009, 325 p.).

¹³ Žr. E. Silanos, «E voi chi dite che io sia?», suppl. *Tracce*, n. 6/2026 (žr. Mt 16,15).

Tai, ką sakome vieni kitiems, gyvenimas, kuriame dalyvaujame, į kurį remiamės, iš tikrųjų vis dar gali likti kalba arba realybe, esančia už mūsų „aš“, nekeičiančia mūsų savivokos. 1970 m. tėvas Giussanis įžvalgiai atkreipė dėmesį į primygtinį poreikį, galiojantį mums ir šiandien: „Atėjo *personalizacijos* metas. Negalime judėti toliau, nebent tik tiek, kiek tie dalykai, kuriuos vienas kitam išsakėme [...] yra įgavę mūsų asmenybės bruožus“. Ir pridūrė tardamas žodį, kurį nuo to laiko visada kartojo: „Visa tai turi tapti, negaliu nepanaudoti šio žodžio, *savimone*“. Giussanis tiksliai apibūdino jos bruožus: naujoji savimonė tai „naujas pastebėjimas, kad manyje esama kitos tikrovės, kuria aš esu, taigi ir kitų sprendimo bei veikimo priemonių įsisąmoninimas“.¹⁴

Tai savimonė, besiskirianti nuo prigimtinių, įprastų, visų savimonės, nes jos turinys naujas, ir tai konkretus faktas, įvykęs mūsų gyvenime, beldžiantis į mūsų duris: Kristaus faktas. Šios naujos savimonės turinys yra Kristus ir bendrystė, kurioje Kristus tampa esantis ir kuri sukuria mano tikrąjį veidą, mano išpildytą asmenybę. Kitaip tariant, tai „naujo kūrinių“ sąmonė.¹⁵ O šios savimonės augimas mums yra itin svarbus, nuo jos priklauso mūsų patirties stabilumas ir branda: „Visa problema yra ši nauja savimonė – naujo žmogaus, naujo kūrinių, naujos struktūros. Galite nuversti kalnus, bet jei neturint jos, nelieta jokios vertės“.¹⁶

Jei ji auga mumyse, keičiasi mūsų požiūris į viską: tai ir yra tikroji revoliucija. Paban-

dysiu paaikškinti pavyzdžiu. Kai susiduri su pasirinkimu, su vargu, su skausmu, kas yra tas sprendimo, pozicijos užėmimo, reakcijos būdo subjektas? Teisingai visi atsakome: manasis „aš“. Bet kas esi tu? Atsakyme į šį klausimą slypi visa naujovė, kaip sakė Šv. Paulius: „Aš gyvenu, tačiau nebe aš, o gyvena manyje Kristus“.¹⁷ O aš, esąs pakrikštytas, nebesu atskirtas nuo Tavęs: „Mes esame viena“.¹⁸ Tas „aš“, kuris vertina, renkasi, reaguoja, nėra savarankiškas, izoliuotas individas, kuris paskui galbūt susiderina su kitais, tarsi daugiabučio namo gyventojų susirinkime; ne, tai naujas „aš“, kuris gimė iš naujo ir gimsta iš naujo priklausydamas Kristui, esančiajam krikščioniškoje bendrystėje, į kurią Jis mus įtraukė.

Taigi čia yra radikali alternatyva, lemianti mūsų žmogiškosios patirties pilnatvę: alternatyva tarp „aš“, kuris save suvokia kaip nepriklausomą, savarankišką, galutinį savęs ir daiktų matą (tai iliuzija, žinoma, bet tai iliuzija ar įsivaizdavimas, kuriuo ir mes galime gyventi), ir to „aš“, kuris pripažįsta pradinį priklausymą, kurio dėka jis egzistuoja šią akimirką, priklausymą Dievui (kaip matysime aštuntame skyriuje *Krikščionybės iššūkio ištakos*), kuris Jėzuje tampa „istorine bendryste“.¹⁹ Taip „aš“ atranda savo priklausymą Kristui ir Jo slėpiningam bei tikram Kūnui, tai yra Bažnyčiai. Kaip sako Šv. Paulius, „taip ir mes daugelis esame vienas kūnas Kristuje, o pavieniui – vieni kitų nariai“:²⁰ kitas priklauso man, o aš priklausu jam, nes mes abu priklausome Kristui. Aš jau nebe ato-

¹⁴ L. Giussani, *Una rivoluzione di sé. La vita come comunione (1968-1970)*, op. cit., 165 ir 167 p.

¹⁵ 2 Kor 5,17 ir Gal 6,15.

¹⁶ L. Giussani, *Una rivoluzione di sé. La vita come comunione (1968-1970)*, op. cit., 175 p.

¹⁷ Žr. Gal 2,20.

¹⁸ L. Giussani, *Una rivoluzione di sé. La vita come comunione (1968-1970)*, op. cit., 183 ir 250 p.

¹⁹ L. Giussani, *All'origine della pretesa cristiana*, BUR, Milano 2025, 114 p.

²⁰ Rom 12,5.

mas, atsitrenkiantis į kitus atomus: aš esu gyvo kūno dalis.

Tai įdomus iššūkis mūsų asmeninei laisvei. Iš tiesų, ši nauja savimonė neatsiranda mechaniškai, ji nėra kažkas savaime suprantamo: tai atsivertimas, kurio visada reikia prašyti, kuris įtraukia mano laisvę, t. y. apima asmeninį sprendimą, kuriam reikia intelekto ir valios ir kurį reikia atnaujinti kiekvieną akimirką.²¹ Reikia pripažinti Kristaus ir bendrystės faktą kaip savimonės turinį, kaip lemiamą veiksnį, lemiantį tai, kaip mes suvokiame save ir kaip veikiame. Šis pripažinimas iškelia mūsų laisvę, mūsų gebėjimą save išpildyti, o tai yra atsakomybė už mūsų likimą,²² taip sukuriamą „*metánoia*“, tai yra „mąstysenos, dalykų vertinimo būdo, suvokimo būdo, pasikeitimas“.²³ Mano šaknyje slypi „mes“.

Ir nesvarbu, ar žmogus fiziškai vienas, ar kartu su kitais ten, kur jis yra. Kaip sako Giussani, „tinkamas mūsų buvimo universitete ar darbo pasaulyje subjektas yra mūsų vienybė, ne tu. Jei esi vienas, kai esi vienas, tu nešiojiesi savyje atsakomybę už mus visus, tai mes visi atsiliepiame tavyje ir tai mes visi tave maitiname.“²⁴ Buvau to liudininkas GS komandos susitikimo metu, kai pasisakė vidurinės mokyklos mokinė iš Abu Dabio: ji dalyvauja mūsų patirtyje per internetinį ryšį su mergina, gyvenančia Olandijoje, ir dviem merginomis, esančiomis Norvegijoje, o susitikimą veda mokytoja iš Varezės internetu (kitai ir būti negali...). Jungtiniuose Arabų Emyratuose ši studentė yra viintelė iš GS, tačiau ji nėra viena!

3. MISIJA

Žmogus, gyvenantis šia savimone, suteikia naują formą viskam, ką daro: negali nepasikeisti būdas, kuriuo jis išgyvena jį supančias aplinkybes ir palaikomus santykius, net jei tik kaip įtampą. Šio transformacijos reiškinio pavadinimas yra *misija*.

Tarp naujosios savimonės ir misijos nėra jokio atotrūkio, nes misija nėra „kažkas, ką reikia padaryti“ – kaip jau ne kartą sakėme, – o naujos būties išraiška ten, kur esame, asmeniniu ir visuomeniniu lygmeniu, pasireiškimas tapatybės apibrėžtos priklausymu Kristui, tajam „mes“, kuriame Kristus toliau yra esantis ir veikiantis istorijoje. Visų pirma tai nėra iniciatyvų, darbų, veiklos klausimas – nors anksčiau ar vėliau iš šio prisirišimo išsiskleidžiantis kūrybiškumas negali neatnešti naudingų ir gražių dalykų, kaip gausiai liudija mūsų istorija – juk pats gyvenimas yra misija. O gyvenimas, suprantamas kaip misija, yra visiškai nukreiptas į tai, kad „būtų nešama Kristaus tikrovė, taigi ir krikščioniškosios bendrystės tikrovė, kad ir kur būtume“.²⁵ Nes tokia mūsų misija: skelbti Kristaus slėpinį, nešti į pasaulį, į kiekvieną žmogiškąją būklę, įsijaučiant į ją, krikščioniškosios bendrystės slėpinį. Trumpai tariant, misija sutampa su gyvenimo dinamika: „O jei ji nėra tokia visapusiška, tai nėra tikra, nėra tikra misijos samprata, nėra tikra savimonė, nėra tikras krikščioniškas gyvenimas. Bet jei ji visuotinė, tai, žinoma, apima žmoną ir vaiką, bet taip pat

²¹ „Egzistencija visų pirma tai sprendimas dėl to, kas pripažįstama jos pagrindu: ir šis sprendimas yra nuolat kartojamas įvykis“ (L. Giussani, *Alla ricerca del volto umano*, BUR, Milan 2007, 95 p.).

²² Aštuntame *Krikščionybės iššūkio ištakų* skyriuje Giussani plėtoja laisvės ir priklausomybės sąsają: „Iš tikrųjų laisvė yra atsakomybė, tai yra atsakymas Kitam. Ir tai išsaugo laisvę, išlaisvina laisvę“ (L. Giussani, *All'origine della pretesa cristiana*, op. cit., 110 p.).

²³ L. Giussani, *Qui e ora (1984-1985)*, op. cit., 328 p.

²⁴ L. Giussani, *Il centro della vita. Il fatto di Cristo e della sua permanenza (1971-1972)*, op. cit., 175 p.

²⁵ L. Giussani, *Una rivoluzione di sé. La vita come comunione (1968-1970)*, op. cit., 207 p.

apima ir politiką, ir visuomeninę veiklą, ir darbą gamykloje!“²⁶

Taigi indėlis, kurį galime įnešti į pasaulį, kyla iš mūsų atsivertimo, kaip mums sakė Popiežius Riminyje: „Reikia drąsių pionierių, pradedančių nuo savo pačių kurso pakeitimo, kad atsivertimas, kurio reikalaujama iš visų, taptų įtikinamas ir patikimas“.²⁷

Aš kalbu ne apie neįmanomą idealą, bet apie tikrovę tarp mūsų. Išties, Tarptautiniame atsakingųjų susirinkime girdėjome įspūdingų liudijimų. Apie vieną iš jų galbūt jau skaitėte laikraščiuose ar socialiniuose tinkluose. Išties, išgirdome iš savo draugės Deboros istoriją apie jos susitikimą su Domenico, išsėtine skleroze sergančiu vyru, kuris paprašė ir gavo leidimą imtis padedamos savižudybės čia, Lombardijoje, ir apie palaišymą, kurį ji iš pradžių norėjo jam teikti rašydama jam laiškus, o vėliau ėmė teikti, apsilankydama pas jį kiekvieną savaitę iš pradžių su vyru, o vėliau kartu su draugais. Ji pati mums paaiškino, kas padarė tokį žingsnį įmanomą: „Sugebėjau pasiekti tokį matymą, nes esu įtraukta į priklausymą judėjimui“. Atsižvelgiant į tai, kaip mes įpratę mąstyti, epilogas atrodo kaip nesėkmė. Ir vis dėlto ši istorija mums parodo išgyvenamos bendrytės nulemtą buvimo vertę: jos tiesa ir nauda matuojamos ne pagal rezultatą, kurio vis dėlto būtume norėję, bet pagal tai, kad istorijoje tampa esančiu Kristaus žvilgsnis į mūsų gyvenimą kaip Tėvo meilės Jam atspindys.

Tą patį mums paliudijo tėvas Lorencas, kunigas misionierius Čilės Santjage, papasakojęs apie sunkius vaikus, su kuriais susiduria savo

parapijoje, ir apie kai kuriuos jam nutikusius „nesėkmių“ atvejus (jaunuoliai, kuriais jis rūpinosi, vėl grįžo prie nusikalstamos veiklos ar narkotikų). Taip darėsi akivaizdus neatlyginamas savęs dovanojimas, meilė, kuri ne mūsų, kuri mus pranoksta. Jis mums pasakė: „Šitaip ir Dievas mane myli! Atiduoda visą savo gyvenimą ant kryžiaus už mane, nežinodamas, ar aš priimsiu šią meilę, ar leisiuosi šios meilės pakeičiamas. Ir šie vaikinai, kuriuos taip nelengva mylėti, yra pati Dievo širdis, prašanti būti mylima, todėl meilė jiems niekada nėra nesėkminga. Negaliu vertinti to, kas su jais vyksta, pagal šio pasaulio mastelį. Vienintelis meilės matas yra kryžius.“

Viena pastaba. Gyvenimas kaip misija nėra kažkoks naujausias atradimas, tai mūsų judėjimo bruožas nuo pat jo pradžios. Naujojoje knygoje, pavadintoje *Gyvenimo centras*, surinkta dešimt paskaitų, kuriose Giussanis apžvelgia mūsų istoriją nuo ištakų iki naujos pradžios po 1968-ųjų ir apibrėžia pagrindinius judėjimo pasiūlymo aspektus (visiems patariu ją perskaityti); misijai skirtos ištisos dvi paskaitos. Giussanis sako: „Didžiausias rūpestis“ – ne „šiaip didelis“, bet „pats didžiausias“! – „buvęs tiek judėjimo ištakose, tiek ir dabar išliekantis, yra siekis, kad krikščioniškas kvietimas pasiektų visus, todėl tai itin akivaizdus ir intensyvus misionieriškas rūpestis“. Ir priduria: tai būtų „tam tikro trūkumo mūsų požiūryje į [...] asmeninį santykį su Kristumi“ požymis, jei mumyse nekiltų, būtent kaip tiesioginė pasekmė, „aistra misijai“.²⁸ Tai raginimas, nepraradęs savo aktualumo: jis lygiai taip pat galioja ir mums, čia ir dabar.

²⁶ *Ten pat*, 186 p.

²⁷ Leonas XIV, *Kreipimasis į 47-ojo „Susitikimo už tautų draugystę“ dalyvius*, 2026 m. rugpjūčio 22 d., *vatican.va*.

²⁸ L. Giussani, *Il centro della vita. Il fatto di Cristo e della sua permanenza (1971-1972)*, op. cit., 38 p.

Cassese

Dėkoju. Kaip jau anksčiau sakė Davide, savo kalboje Susitikime popiežius Leonas XIV palietė daugelį dalykų, prie kurių vėliau dar turėsime progos grįžti, tačiau du jų norėčiau pakartoti šiandien, nes man atrodo, kad jie ypač susiję su mūsų judėjimu. Pirmasis yra tai, ką jis pavadino mūsų „istorine atsakomybe“, įtraukiančia visą mūsų entuziazmą. Popiežius paprašė mūsų nesitenkinti vien saugojimu to, ką esame gavę, bet kad nebijotume viso to skleisti tikrovėje. Tai aiškus kvietimas, jis prašo mūsų suvokti bendrystę ne kaip prieglobsį, bet kaip nuostatą taikomą pačioje istorijoje, mūsų laikų iššūkių akivaizdoje.

Antrasis aspektas – darni vienybė, kylanti iš meilės Bažnyčiai ir sekimo ja. Popiežius pabrėžė, kad vienybė yra darna, kurioje skirtumų vertė iškeliamą, ir jie susiejami. Jis pažymėjo, kad misija nėra veikla kaip priedas prie gyvenimo, o būdas, kuriuo patiriamas pats tikėjimas: meilė Bažnyčiai ir pasauliui tokiems, kokie jie yra, nebijant jų prieštaravimų.

Istorinė atsakomybė ir darni vienybė – tai du aspektai tiesiogiai susiję su tuo, kokie mes esame judėjime ir pasaulyje. Padėk mums įsigilinti į šių aspektų esmę, atpažinti, kaip jie mums reiškiasi ir šiandien.

Prosperi

Tai mums labai svarbūs klausimai, ypač šiame mūsų istorijos etape. Todėl mėginsiu prisidėti savo indėliu prie kelionės, kuriai vėliau visi būsime kviečiami pasitarnauti.

4. MŪSŲ ISTORINĖ ATSAKOMYBĖ

Labai gražiam tekste iš 1977 m. CLU komandos, apibendrinančiame paskutinius mūsų praeitus etapus, Giussanis kalba apie misiją kaip apie istorinę užduotį: „Kam mums duotas tikėjimas? *Misijai*: mes buvome pašaukti tik dėl jos. Mums tenka istorinė užduotis, mums buvo suteiktas Krikštas istorinei užduočiai: misijai, t. y. *paversti krikščioniškąją faktą esatimi*. Kas yra krikščioniškasis faktas? Prieš du tūkstančius metų tai buvo tas žmogus, Kristus, o dabar tai bendrystė jo vardu pasaulyje: „Kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten ir Aš esu tarp jų“. Buvimas – tai bendrystės tarp mūsų įvykis, bendruomenės ne kaip organizacijos, o kaip gyvenimo akimirkos, kurią sukuria įvairūs mūsų tarpusavio santykiai. Tai esatis, kurios likimas – visas pasaulis [...], prasidedantis šioje vietoje, žmogiškame būvyje, kuris mus buvo skirtas.“²⁹

Šioje ištraukoje norėčiau atkreipti dėmesį į du dalykus, kurie man atrodo esminiai. Pirmasis: esatis tai ne bendruomenė kaip organizacija, o „gyvenimo akimirka, kurią sukuria įvairūs mūsų tarpusavio santykiai“, nauji santykiai. Antra: tos esaties likimas yra visas pasaulis – Susitikimas yra ryškus ir jaudinantis to pavyzdys, lygiai kaip ir mūsų draugai, vykdančys misijas atokiausiose vietose –, tačiau jo pradžia yra ten, kur yra žmogus su jam būdingomis problemomis ir sąlygotumais, ir tarp abiejų polių nėra jokio šuolio, jokio pertrūkio. Bažnyčia mums pateikė labai aiškų to pavyzdį per šventąją Teresę iš Lizjė: 1927 m. popiežius Pijus XI paskelbė ją, kuri niekada nebuvo išėjusi iš savo vienuolyno, misijų globėja kartu su šventuoju Pranciškumi Ksaveru,

²⁹ L. Giussani, *Dall'utopia alla presenza (1975-1978)*, BUR, Milano 2006, 123-124 p.

kuris, visai priešingai, praleido savo gyvenimą tarp Indijos ir Japonijos. Ir vis dėlto abu jie kartu yra misijų globėjai. Nes esmė ne mūsų „daryme“; lemiantis dalykas – atsilipti į savo pašaukimą „žmogiškame būvyje, kuris mums buvo skirtas“. Šventoji Teresėlė savo dienoraštyje rašė: „Norėčiau būti misioniere ne šiaip keletą metų, norėčiau ja būti nuo pat pasaulio sukūrimo ir iki amžių pabaigos“.³⁰ Žmogaus pasikeitimas – atsivertimas – yra stebuklas, o stebuklus darome ne mes: juos daro Dievas. Ir į šventuosius kreipiamės, kad jie užtartų mus pas Dievą. Mūsų pareiga atiduoti savo gyvybę už Jo plano žmonėms įgyvendinimą.

Popiežius Leonas XIV kalbėjo mums apie tai Susitikime, pasitelkdamas dar vieną išsireikškimą: „istorinė atsakomybė“. Jis mums aiškiai pasakė: „Dėkokime Viešpačiui už šį gyvąjį palikimą, jums suteikiantį didelę istorinę atsakomybę didžiausioje Bažnyčios bendrystėje, tarnaujant žmonijai, kuri kenčia teisingumo alkį ir troškulį“. Ir dar: „Mieli draugai, dabar atsakomybės metas – ypač tiems, kas daug gavo iš tūkstantmetės tikėjimo tradicijos, tampančios kultūra“. Vėliau jis grįžo prie šio klausimo, pacituodamas *Auklėjimo riziką*: „Brangūs draugai, beginklis šio Slėpinio grožis skatina prisiimti „auklėjimo riziką“, apie kurią jums kalbėjo tėvas Giussanis. Jis suprato, kad „ugdomuoju požiūriu veiksmingiausias gėrio metodas yra ne tas, kuris grindžiamas bėgimu nuo tikrovės, siekiant atskirai patvirtinti gėrį, bet tas, kuris grindžiamas gėrio skatinimu pasaulyje“. Ir vis kartojo: „Pasaulyje“ reiškia

susidūrimas su visa tikrove, rizikingame susidūrimas, jei galime taip pavadinti, bet geriau sakyti – reikalaujančiame įsitraukimo“. Broliai ir seserys, prisiimkime dabar šią atsakomybę, įsipareigojimą Kristui ir įsipareigojimą mūsų pasauliui!“³¹

Kai kas pagalvos, kad esame neproporcingai maži šiai užduočiai, ir bus teisus. Tačiau pavedimas, kurį gauname, nieko bendra neturi su mūsų jėgomis, su mūsų savybėmis. Kristus – per Bažnyčią – įtraukia mus į Savo misiją: Jis paima mus, silpnuosius, kad būtų aiškiau, jog tai Jis veikia. Be to, prieš keturiasdešimt metų mūsų jėgų ir šios užduoties disproporcija buvo lygiai tokia pati kaip šiandien: nė vienas iš mūsų tada negalėjo įsivaizduoti, kas nutiks judėjimo bendruomenėms Ugandoje ar Jungtinėse Amerikos Valstijose, Taivane ar Kazachstane. Tačiau 1984 m. šventasis Jonas Paulius II kreipėsi į mus šiais žodžiais: „Eikite į visą pasaulį nešti tiesos, grožio ir taikos, sutinkamų Kristuje Atpirkėjuje“.³² Mūsų šventos keturiasdešimties metų istorija yra atsiliptimas į tą kvietimą, kurį Jonas Paulius II pirmiausia pakartojo per Judėjimų jubiliejų³³, o vėliau dar sykį būtent mums Riminije, kviesdamas judėjimą tapti „tramplinu, nuo kurio galite nerti į visą tikrovę“, ir ragindamas mus žengti „visų pasitiktį!“³⁴

Bičiuliai, šių metų kelionė dar kartą mums parodė, kad mūsų bendruomenėje yra daug šventumo patirčių – daugiau, nei galime įsivaizduoti. Dažnai mums kyla pagunda paskęsti savo aplinkybėse: mūsų draugystės užduotis

³⁰ Teresė iš Lizjė, „Rankraštis „B““, *Storia di un'anima*, Ancora, Milano 1993, 256 p.

³¹ Leonas XIV, *Kreipimasis į 47-ojo „Susitikimo už tautų draugystę“ dalyvius*, op. cit., vatican.va; Giussanio citatos paimtos iš: L. Giussani, *Il rischio educativo*, BUR, Milano 2025, 106 p.

³² Jonas Paulius II, *Kreipimasis į „Comunione e Liberazione“ judėjimą jo įkūrimo trisdešimtmečio proga*, 1984 m. rugsėjo 29 d., vatican.va.

³³ Žr. Leonas XIV, *Kreipimasis į tikinčiųjų asociacijų, bažnytinių sąjūdžių ir naujųjų bendruomenių vadovus*, 2025 m. birželio 6 d., vatican.va.

³⁴ Leonas XIV, *Kreipimasis į 47-ojo „Susitikimo už tautų draugystę“ dalyvius*, op.cit., vatican.va.

padėti mums pakelti žvilgsnį nuo kliūčių, kuriose įstringame, nuo slegiančio mūsų našto ir mūsų planų sunkio, į grožį, kurį tarp mūsų spinduliuoja Kristaus kvietimo ženklai, kad prisimintume, kad galutinis tikslas, kurio vardan mums duotos visos aplinkybės, yra perteikti Jo esatį, statydinti Bažnyčią tam, kad pasaulis Jį pažintų. Štai kodėl mes esame kartu.

5. „EITI KARTU“

Kaip jau minėjome, per šiuos mėnesius norime nuodugniai apmąstyti Leono XIV kalbą Riminyje. Joje jis vėl palietė daugelį jam – ir mums – rūpimų temų, jo nagrinėtų, beje, ir daugeliu kitų progų (įskaitant du susitikimus 2025 m. birželio 6 d. ir 2026 m. gegužės 21 d. su tikinčiųjų asociacijų, bažnytinių sąjūdžių ir naujųjų bendruomenių moderatoriais). Dabar, atsakydamas į užduotą klausimą, norėčiau paminėti kelis punktus, jie iš kalbos, pasakytos Susitikime, paskutinės dalies. Su įkarščiu, kurį turbūt visi prisimenate, dar sustiprintu ir mūsų entuziastingos reakcijos – du kartus pakartojęs raginimą visada mylėti Bažnyčią („Brangūs draugai, – sakė jis mums, – visada mylėkite Bažnyčią! Mylėkite ir saugokite vienybę. Verta tai ir vėl pakartoti: „Visada mylėkite Bažnyčią!“ Brangūs draugai, mylėkite ir saugokite „bendruomenės“, per kurią Kristus pasiekė jus ir traukia jus prie savęs, vienybę“), Popiežius pabrėžė „mūsų, kaip Bažnyčios, sinodinį ir misionierišką matmenį“ – matmenį, kuris pirmiausia kviečia mus „išmokti vieni

kitų klausytis“, kaip buvo sakęs 2025 m. spalio 24 d. kalboje, į kurią tekste pateikta nuoroda. Pradedant nuo tų, kuriems teko vadovavimo atsakomybė, visiems būtina, išties būtina, vieni kitus išklausti: „Kiekvienas išklauso kito, leidžiasi būti perkeičiamas jo tikėjimo ir kartu, vadovaujant ganytojams, subrandina naują sąmoningumą, žengia tolesnius žingsnius, drąsiai paklūsta Šventajai Dvasiai“.³⁵

Tokia „ėjimo kartu“ patirtis, kitaip tariant, „sinodiškumo“ (*syn*: kartu; *hodós*: kelias, kelionė) patirtis, pastarųjų dviejų popiežių perimta iš Vatikano II Susirinkimo: „Sinodiškumas, – sakė Leonas XIV, – tai ne proceso pavadinimas, o tautos, kuri draugystėje ir susitikime su kitu jaučiasi priklausanti tik Dievui, prigimtis“. Tai taip pat susiję su vadovaujančiųjų atsakomybe. Popiežius iškart pridūrė: „Taip valdžia virsta tarnyste, gerbiančia įvairovę ir skatinančia darną.“³⁶

Kokia vertinga įvairovė, kuria kiekvienas iš mūsų prisideda prie charizmos raiškos, vien tuo, kad kiekvieno temperamentas, pašaukimas ir laisvė yra nepakartojami! Iš tiesų, kiekvienas iš mūsų jaučia atsakomybę už charizmą, kurioje jam buvo leista dalyvauti savo asmens išskirtinumu ir konkretumu. Ir kuo labiau jis nori prisidėti prie jį palietusios charizmos vaisingumo auginimo, tuo labiau jis myli bendrą kelią, siekia lygintis su tais, kurie pašaukti vadovauti judėjimo patirčiai (kaip buvo praeityje, taip yra ir dabar, taip bus ir ateityje). Kita vertus vadovaujančiojo tarnystė visada vykdoma dalijantis ir prisiimant bendrą atsakomybę ir pasižymi būtent tuo, kad

³⁵ *Ten pat.*

³⁶ *Ten pat.*

gerbia įvairovę ir skatina darną, kaip girdėjome, visos bendrystės labui.³⁷

Šiuo klausimu pastarųjų savaitių pokalbiuose pastebėjau iškylant nesusipratimą, galintį apsunkinti mūsų žingsnius. Todėl noriu tai išaiškinti iš meilės bendram keliui: štai kodėl svarbu tai aptarti šiuo metu, kai visi mes čia esame kartu. Turiu mintyje atvejus, kai mūsų skirtingumas, užuot tapęs indėliu į bendrystę, virsta asmeniniu projektu, mėginančiu įsigalėti. Tai nebūtinai vyksta sąmoningai ar susipriešinant, bet rezultatas tas, kad mes labiau linkę sekti savo idėją, o ne bendru keliu, trauktis nuo sugretinimo, atsisakyti lydėjimo. Tokiais atvejais įvairovė liaujasi kūrusi darną ir pradeda kelti disonansą, kuris laikui bėgant, nori nenori, galiausiai atveda į susiskaldymą. Ir kai taip nutinka, būna skaudu – nori nenori tai žaizda bendrystei. Dėmesio, tai pagunda, galinti kilti mums visiems, todėl nepraraskime budrumo, padėkime vieni kitiems žengti kartu, vieni kitus pataisydami.

Bendrystė, misija, abipusis įsiklausymas liudija naująją gyvenimą, priimamą ir trokštamą, kylantį iš Kristaus esaties kaip iš šaltinio, taip kaip iš mūsų laisvės kyla pripažinimas ir sutikimas. „Toks stilius, – sako pabaigoje popiežius, – šiais neramiais laikais yra tikrų tikriausias laiko ženklas. Liudijame, kad kiekviena charizma skirta bendrai naudai, kad kiekvienas turtas padauginamas, jei juo dalijamasi, kad kiekvieną baimę galima įveikti: turime visa tai padaryti apčiuopiama, patikima, trokštama“. Tai nėra neįmanomas uždavinys, sakė jis mums, ir ragindamas tą įvykdyti, taip pat parodė mums kelią: „Jūs tą sugebė-

site pasiekti, brangūs bičiuliai, sekdami savo steigėju, puoselėdami vienybę tarpusavyje ir su tais, kas pašaukti vadovauti judėjimui, su Apaštalų Sostu, kuris jus pripažino, ir su Petro įpėdiniu.“³⁸

Tad šiais metais prieš mus atsiveria nelenivas, bet kartu ir jaudinantis kelias. Naujoji savimonė, kuri sužydi misijoje ir įsiklausyme vienas į kitą, nėra kartą ir visiems laikams įgytas dalykas: ji reiškia dvasios nusiteikimą, širdies neturtą, gilų nuolankumą ir nuolatinį ugdymąsi. Tai niekada nesibaigiantis kelias, nes galima lengvai nuslysti į įprastinę mąstyseną, tokią pačią kaip ir visų kitų. Todėl savimonę reikia nuolat žadinti, skatinti, koreguoti, ir tai vyksta per bendruomenę – per jos siūlomą kelią: „Tai ištis apvaizdos lemiamas užburtas ratas: per bendruomenę [...] mes gimstame ir bendruomenėje mes save auginame[...]. Auginame ne daiktus, o save, taigi šią savimonę.“³⁹

Iš tiesų naujoji savimonė auga ne tuo, ką suprantame mes (ačiū Dievui, nes kitaip ji būtų skirta tik protingiausiems), bet tuo, kas vyksta tarp mūsų, per tą kelią, kuris mums siūlomas, visada pagal mūsų dvasios neturtinumo mastelį. Leiskite man perskaityti jums laišką nuo merginos iš GS, kuri lanko „Don Carlo Gnocchi“ vidurinę mokyklą Karatė Briancoje: „Ši vasara tapo man ypač brangi. Buvau jau dalyvavusi [keliose judėjimo atostogose], tačiau dabar patyriau pribloškiančią vienybę: iš tikrųjų neskirstyčiau savo vasaros į atskirus laikotarpius, nes tai vieno kelio akimirkos. Žinoma, kelionės į kalnus dalis yra miškas, dalis kalnų takas, dalis viršukalnė, bet visos šios dalys veda į tą pačią viršukalnę,

³⁷ Žr. Leonas XIV, *Kreipimasis į susitikimo su tikinčiųjų asociacijų, bažnytinių sąjūdžių ir naujųjų bendruomenių vadovais dalyvius*, 2026 m. gegužės 21 d., vatican.va.

³⁸ Leonas XIV, *Kreipimasis į 47-ojo „Susitikimo už tautų draugystę“ dalyvius*, op.cit., vatican.va.

³⁹ L. Giussani, *Una rivoluzione di sé. La vita come comunione (1968-1970)*, op. cit., p. 180.

visos trys dalys veda į ten. Šią vasarą žengiau didelį žingsnį į sąmoningumą, kurį kasdien vis labiau gilinu: suprantu, kad einu keliu. Šį kelią pradedu ne aš, tai kelias, kuriuo jau ėjo kažkas iki manęs, kaip taku kelionėje į kalną. Esu kelyje, ir didžiausias įmanomas džiaugsmas kyla iš žinojimo, kad mano gyvenimas juda mano laimės link, nepaisant visų klaidų, kurias galiu padaryti... Ir kas žino, kada pasieksiu tikslą! Tada to tikrai nebus su kuo palyginti. Tačiau ir dabar jau yra atvykimo užuomina. Pagaliau pradedu suprasti, ką reiškia „kas myli tikslą, trokšta kelio“, ir šiame kelyje kiekvieną akimirką vis labiau trokštu tikslo“.

Kokia įžvalgi ši šešiolikmetė! Šis bendras kelias labai paprastas ir konkretus: reikia įsileisti mūsų draugystę (ir jos nešamą žvilgsnį) į mūsų kasdienybę. Tai kelias, kuris plėtojasi ir gilėja konkrečiais veiksmais ir mūsų jiems ištariamais „taip“ (nors ir mažais, bet vis tiek „taip“): per Bendruomenės mokyklą, spindulį, karitatyvinę veiklą, Bendrąjį fondą, bendrą mokymąsi, bendrą parodų rengimą, vakarienes, futbolo rungtynes, išvykas į kalnus. Trumpai tariant, „dalijimasis ir sugyvenimas“,⁴⁰ kaip teigiama Bendruomenės mokyklos tekste, kurį dabar nagrinėjame.

Tą mums jaudinančiai ir brandžiai primena Laura, mūsų 28 metų bičiulė iš Kubos. Visi girdėjome apie kritišką padėtį, kurioje atsidūrė šios šalies gyventojai. Paklauskime jos liudijimo, išsakyto rugpjūčio pabaigoje Tarpautinėje atsakingųjų asamblėjoje.

Perskaityk tekstą

Trys Lauros nurodytos veiklos – Bendruomenės mokykla, Karitatyvinė veikla, Bendrasis fondas – tai tie patys veiksmai, kurie siūlomi ir mums čia. Rimtai priimti, jie paskatino „naujos esaties pasaulyje“⁴¹ subrandinimą, kaip liudija šios mūsų metų pradžios dienos pavadinimas, visose srityse: kultūros, artimo meilės, misijos. Tai nėra kažkas, ką mūsų draugai iš Kubos būtų suplanavę: tai tiesiog išsiskleidė – kaip girdėjome – einant keliu, kurį judėjimas siūlo tiek jiems, tiek visiems mums, dalyvaujant siūlomose veiklose ir kasdien meldžiant Kristaus. Vaisius tapo matomas: naujas būdas būti pasaulyje, pripažįstamas ir kitų.

Šios trys veiklos – tai būdas, kuriuo žmogus tiesia rankas, prašo Viešpaties pakeisti jo gyvenimą, suvokia didesnę už save mastelį, seka Kito ženklui. Bet ar mes tą suvokiame? Tam tikromis dienomis Kuboje trūksta būtiniausių prekių (pabandykime įsijausti: neturėti elektros reiškia, pavyzdžiui, kad neveikia šaldytuvai, todėl tą nedidelį kiekį maisto, kurį tu turi, tenka suvartoti iš karto), tad jie nusprendžia padidinti indėlį į bendrą fondą ir ištikimybę jam. Kaip giliai jie turi būti suvokę, kad priklauso savo draugams ir šiai istorijai! Kuo labiau esi ištroškęs gauti, tuo esi kūrybingesnis, tuo labiau įsižiebia aistra tikėjimo brolių likimui, tuo labiau atsiveria akys visiems tiems, su kuriais susitinki (kaip tiems ištroškusiems senoliams, kuriems Laura ir jos draugai atnešė įsigytus gėrimus). Kaip mums sakė popiežius Leonas: „Tikrovė dūsta mūsų skaičiavimuose, bet kvėpuoja oru, kurį Dievas dovanoja velniui“.⁴²

⁴⁰ L. Giussani, *All'origine della pretesa cristiana*, op. cit., p. 49.

⁴¹ L. Giussani, *Il centro della vita. Il fatto di Cristo e della sua permanenza (1971-1972)*, op. cit., p. 258.

⁴² Leonas XIV, *Kreipimasis į 47-ojo „Susitikimo už tautų draugystę“ dalyvius*, op.cit., vatican.va.

6. PO ATKARPĄ SIENOS KIEKVIENAM

Pabaigai prisiminsiu Nehemijo priešais Jeruzalės griuvėsius vaizdinį, minimą enciklikoje *Magnifica humanitas*.⁴³ Nehemijas nepradeda nuo skaičiavimų, nuo savo plano: jis rauda dėl sužeisto miesto, išklauso kiekvieno žmogaus baimes, sukviečia šeimas ir kiekvienai jų patiki atkarpą sienos, kurią reikia atstatyti. Taigi miestas atgimsta ne vieno žmogaus iniciatyva, jo didybe ar genialumu, bet todėl, kad visa tauta prisiėmė už jį atsakomybę.⁴⁴

Tai įtaigus vaizdas, gerai apibūdinantis mūsų požiūrį į situaciją, kurioje esame atsidūrę. Niekas iš mūsų neturi visos sienos; kiekvienam tenka jos dalis (jo bendruomenė, jo aplinka, jo miestas, jo šeima, jo darbas) ir nė viena atkarpa nėra nereikšminga, nė viena esatis nėra nereikšminga. Kaip vienas draugas pasakė Tarptautinėje atsakingųjų asamblėjoje: „Nėra jokio nulinio poveikio, jei nėra tavęs, mes visi tampame skurdesni“.

Esame bendrai atsakingi Dievo akivaizdoje už gėrį, vykstantį mūsų akyse. Mūsų neprasoma būti aukštumoje, būti gebančiais: mūsų prašoma tik būti pasirengusiais ir prašyti Kristaus. Kaip matome paveiksle už mano nugaros: tai Georges de La Tour Šventasis Juozapas dailidė. Matome Šv. Juozapą, dirbantį medieną; šalia jo kūdikis Jėzus rankoje laiko žvakę, skleidžiančią blankią šviesą, kuri apšviečia jo veidą, padarydama jį – atkreipkite dėmesį – šviesiausiu paveikslo tašku, tarsi primindama Kristaus žodžius: „Aš esu pasaulio šviesa; kas seka manimi, nebevaikšcios tam-

soje“.⁴⁵ Būtent ši šviesa leidžia mums statyti, dirbti, net kai visur aplinkui tvyro tamsa; būtent ši Esatis įžengė į mūsų gyvenimą ir pasilieka, toliau apgaubdama mus Savo šviesa. Štai, bičiuliai: tai, ko pirmiausia iš mūsų prašoma, vienintelis ištis būtinas dalykas, tai likti tos šviesos spindulyje.

Taigi šiandien grįžtame namo suvokę tokį dalyką: „Tas, kas pradėjo jumyse gerą darbą, jį ir užbaigs“.⁴⁶ Esame tikri, kad Bažnyčia mus lydi. Pasitikėkime Dievo Motina, kurią tėvas Giussanis vadino „mūsų vilties tikrumu“,⁴⁷ ir paveskime Jai šių metų kelią ir mūsų judėjimo vienybę. Geros kelionės visiems!

⁴³ Leonas XIV, Enciklikas *Magnifica humanitas*, 7-8 ir passim.

⁴⁴ Žr. Ne 1-6.

⁴⁵ Jn 8,12.

⁴⁶ Fil 1,6.

⁴⁷ L. Giussani, *Tracce*, Nr. 9/2004, 1 p.

Vertėjas: Dainius Būrė
© 2026 Fraternità di Comunione e Liberazione.

Viršelyje: Georges de La Tour, *Šv. Juozapas dailidė*,
XVII a., Luvro muziejus, Paryžius, Prancūzija
© RMN-Grand Palais / Michel Urtado/ Dist. Nuotrauka SCALA, Florencija